

מבוי סתום
לפתוח דלתות

גירושין בישראל מדריך צעד אחרי צעד

שלב ראשון: יישוב סכסוך (פגישת מהו"ת)

קודם לפתיחת התיק, יש להגיש בקשה ליישוב סכסוך.

הבקשה נועדה להפנות את הצדדים לפגישה אצל עו"ס ביחידת הסיוע הסמוכה לערכאה השיפוטית, על מנת לדון בדרכים חלופיות ליישוב הסכסוך, שאינן כרוכות בדיונים משפטיים. הבקשה מוגשת באמצעות טופס לאחת משתי ערכאות השיפוט המקבילות בתחום דיני המשפחה בישראל: בית הדין הרבני או בית המשפט לענייני משפחה.

[הגשת בקשה ליישוב סכסוך בבית המשפט](#)

[הגשת בקשה ליישוב סכסוך בבית דין הרבני](#)

האם יש משמעות לערכאה שבה נפתחת הבקשה, והאם זה משנה מי מבני הזוג פותח אותה?

פתיחת הבקשה בערכאה מסוימת אינה קובעת באיזו ערכאה יידון התיק בהמשך. לעומת זאת, למי שהגיש את הבקשה ליישוב סכסוך תהיה בעתיד הזכות לבחור באיזה ערכאה לפתוח את התביעות בעניינים הכרוכים לתיק הגירושין (מזונות, משמורת, רכוש וכו'): בבית המשפט לענייני משפחה או בבית הדין הרבני. פירוט על שלב זה ועל ההבדלים בין הערכאות ראו בפרק **שלב שני: פתיחת תיק גירושין**.

למה יש צורך ביישוב סכסוך קודם פתיחת התיק?

מתוך הבנה שגירושין הם לא עניין של מה בכך ומתוך שאיפה לצמצם ככל האפשר התדיינויות משפטיות ולקדם הליכים בהסכמת שני הצדדים, בשנת 2016 חוקקה הכנסת חוק שלפיו כל זוג מחויב להגיש בקשה ליישוב סכסוך לפני פתיחת הליך גירושין בבית המשפט לענייני משפחה או בבית הדין הרבני.

שלב ראשון: יישוב סכסוך (פגישת מהו"ת)

מה קורה לאחר הגשת הבקשה ליישוב סכסוך וקבלת טופס הבקשה?

שני הצדדים מוזמנים לפגישה עם עו"ס. כאמור, מטרת הפגישה היא לדון בדרכים חלופיות ליישוב הסכסוך, שאינן כרוכות בדיונים משפטיים. משא ומתן בין הצדדים או בין עורכי דינם, גישור, גירושים בשיתוף פעולה ועוד, הן חלק מהדרכים החלופיות ליישוב את הסכסוך שהתגלע בין הצדדים, וזאת על בסיס תקנות ליישוב סכסוך. הפגישה נקראת "**פגישת מהו"ת**" (מידע, היכרות ותיאום). הפגישה הראשונה מתקיימת בנוכחות בני הזוג בלבד וללא ייצוג משפטי מטעמם, אם ממשיכים לפגישות נוספות במטרה להגיע להסכמות ניתן להביא לפגישה עו"ד מייצג.

עם הגשת הבקשה ליישוב סכסוך, הצדדים מנועים במשך 60 ימים מלהגיש תביעה או בקשות אחרות זה נגד זה. בתקופה זו, ניתן להגיש רק בקשות חריגות שנקראות "סעד דחוף". מגבלה זו נועדה לאפשר יצירת דיאלוג ומו"מ בין הצדדים, בתקווה שהצורך להתדיין בערכאות השיפוטיות יחסך מהם. הליך יישוב הסכסוך נמשך כל עוד לא חלפה תקופת 60 הימים, או במקרה שמי מהצדדים מבקש לחדול את ההליך (באמצעות הגשת טופס 3) ובקשתו אושרה (המוקדם מהשניים).

האם חייבים לקיים פגישות מהו"ת?

החוק מחייב את בני הזוג להגיע לארבע פגישות מהו"ת לכל היותר. יש מקרים שבהם ניתן לבקש מהערכאה השיפוטית לקצר את תקופת עיכוב ההליכים, כלומר שלא לקיים את הליך יישוב הסכסוך, למשל אם הוגש כתב אישום בשל עבירת אלימות או מין כנגד בן או בת זוג או כנגד הילדים; אם כבר התקיימה פגישת מהו"ת בין בני הזוג בשנה האחרונה; אם אחד הצדדים גר בחו"ל או שכתובתו אינה ידועה; אם כבר קיימים תיקים פתוחים. ישנם מקרים נוספים המאפשרים לבקש את קיצור תקופת עיכוב ההליכים ופגישות המהו"ת, המפורטים בתקנה 16 לתקנות הסדר התדיינויות במשפחה.

שלב שני: פתיחת תיק גירושין

באיזו ערכאה יתנהל התיק?

אם שני בני הזוג יהודים והם רשומים כנשואים במשרד הפנים (בין אם התחתנו בישראל ובין אם התחתנו בחתונה אזרחית בחו"ל) – **בגירושין עצמם ובכתובה ניתן לדון רק בבית הדין הרבני.**

שאר התיקים שבין בני הזוג – רכוש, משמורת, מזונות וכו' – יכולים להתנהל בבית הדין הרבני או בבית המשפט לענייני משפחה.

מרגע שמסתיימת תקופת יישוב הסכסוך **ובמשך 15 ימים**, לרשות הצד שפתח את בקשת יישוב הסכסוך עומדת זכות ראשונים להגיש את תביעותיו בערכאות שבהן הוא מעוניין שהתיקים יתנהלו, ללא תלות בערכאה שבה התקיים יישוב הסכסוך. כלומר, גם אם הבקשה ליישוב סכסוך הוגשה בבית משפט לענייני משפחה, את התביעות (כולן או חלקן) ניתן להגיש בבית הדין הרבני, אם זהו רצונו של מי שפתח את הבקשה. זהו יתרון גדול, שכן כך מתאפשר לו או לה להגדיל ולו במעט את הוודאות המשפטית בעניינם. הצד היוזם מקבל את הפריבילגיה לבחור ערכאת שיפוט, ואילו הצד השני נאלץ להגיב לראשון, וללא יכולת לפתוח בהליכים מיוזמתו.

אם הצד שהגיש את בקשת יישוב הסכסוך לא פתח תביעה בתוך 15 הימים שלאחר תקופת עיכוב ההליכים, הצד שכנגד רשאי ללכת ולהגיש תביעה בערכאה שיבחר.

שלב שני: פתיחת תיק גירושין

באיזו ערכאה כדאי לי לפתוח את התיקים?

תלוי במקרה הספציפי, ואנו ממליצות לקחת ייעוץ משפטי אם את מתלבטת בשאלה זו. לצד זאת, אנו יכולות להעיד שלעתים הפרדת תיק הגירושין מהתיקים האזרחיים – כלומר ניהול תיק הגירושין (הגט) בבית הדין הרבני כמחויב בחוק וניהול שאר התיקים בבית המשפט לענייני משפחה כפי שהחוק מאפשר – יכולה לצמצם את הסיכויים לסחטנות ודרישה לווטר על זכויותיך בתמורה לגט. אם את חוששת ממצב של סרבנות גט, יתכן וכדאי לתת על כך את הדעת.

איך פותחים תיק?

מדריך מפורט לניהול תיק בבית הדין הרבני – איך לפתוח תיק, לשלם ולעדכן תיק קיים.

כדי לפתוח תיק בבית המשפט לענייני משפחה יש צורך לגשת לבית המשפט, שם ניתן לפתוח תיק ללא ייצוג או בעזרת עו"ד.

שלב שלישי: ניהול התיק והדיונים המשפטיים

האם אני חייבת לקחת ייצוג משפטי?

תהליכים בבית המשפט לענייני משפחה הם תהליכים משפטיים לכל דבר ויותר ממומלץ לקחת ייצוג משפטי לטובת שמירה על זכויותיך בתוך ההליך. הדבר נכון גם לתהליכים בבתי הדין הרבניים, ובפרט אם התיקים כרוכים (כלומר, כאשר גם ענייני הרכוש, המשמורת וכו' נידונים בבית הדין הרבני).

חשוב להבין שגם במקרים שבהם תביעת הגירושין בלבד פתוחה בבתי הדין הרבניים – עדיין מדובר בהליך משפטי, במיוחד אם יש קושי להגיע לגירושין בהסכמה. במקרה שאין הסכמה הודית לגירושין ולא ניתן לקיים מיד את סידור הגט, הרכב הדיינים אמור ראשית לשמוע את טענות הצדדים, לאחר מכן לקיים דיון בו על הצדדים להוכיח את טענותיהם ולהוכיח האם עילות הגירושין לפי ההלכה מתקיימות או לא, ולאחר מכן לתת פסק דין. פסק דין זה עתיד להשפיע על המשך התהליכים – כך, לדוגמה, פסק דין לחיוב גט מאפשר פתיחת תיק להטלת סנקציות (הלכתיות או חוקיות) על אחד מהצדדים במקרה של סרבנות גט ואילו פסק דין לדחיית בקשת הגירושין יוביל לסגירת התיק. כבכל הליך משפטי, הדיונים מתקיימים בשלבים – טענות, הוכחות, סיכומים ופסק דין. על מנת לוודא שההליך נפתח ומנוהל כראוי מומלץ מאוד לקבל ייצוג משפטי מתאים.

מי מייצג בבתי הדין הרבניים?

עו"ד לענייני משפחה (חשוב לוודא שמדובר בעו"ד עם ניסיון בייצוג בבתי הדין) או טוענים וטוענות רבניים.

שלב שלישי: ניהול התיק והדיונים המשפטיים

ומה אם אני לא יכולה להרשות לעצמי לשלם על ייצוג באופן פרטי?
אם יש צורך בייצוג משפטי בהליך גירושין וקיים קושי כלכלי לשלם על ייצוג פרטי, ישנן כמה אפשרויות:

- באתר הממשלתי של "הסיוע המשפטי" תוכלי לקבל מידע בנוגע לתנאי הזכאות לקבלת סיוע וייצוג חנימי, וכן בנוגע לאופן הגשת הבקשה לסיוע. מוקד טלפוני: 073-3927788.
- פרויקט "שכר מצווה" של לשכת עורכי הדין מציע ייצוג פרו-בונו בעבור מי שאינו עומד בתנאי הזכאות לסיוע משפטי אך מתקשה במימון ייצוג פרטי. פנייה דרך האתר או במוקד הטלפוני: 1-700-505-500.
- אם את מתמודדת עם סרבנות גט או חוששת להיתקל בסרבנות בהמשך הדרך, את מוזמנת ליצור קשר איתנו ב"מבוי סתום" לקבלת ייעוץ ובחינה של אפשרות ייצוג משפטי. פנייה דרך האתר או בטלפון: 058-7004402 ; 02-6712282.